

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-323
Karar Sayısı : **11-04/61-24**
Karar Tarihi : 19.01.2011

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Çiğdem ÜNAL, Fatma ATAÇ

C. BAŞVURAN : Emek Ecza Deposu İlaç ve Kimyevi Maddeler İtiryat İth. İhr. ve Tic. A.Ş.
Molla Şeref Mah. Oğuzhan Cad. No:21/4 Fındıkzade/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Abbott İlaç ve Ecza Tic. Ltd. Şti. (Solvay İlaç ve Ecza Tic. Ltd. Şti.)
Bostancı Kocayol Cad. No:58 Kadıköy İstanbul

E. DOSYA KONUSU : **Abbott İlaç ve Ecza Tic. Ltd. Şti. (Solvay İlaç ve Ecza Tic. Ltd. Şti.) (Abbott/Solvay)'nin diğer ecza depolarıyla Emek Ecza Deposu İlaç ve Kimyevi Maddeler İtiryat İth. İhr. ve Tic. A.Ş. (Emek Ecza Deposu) arasında adı geçen teşebbüs aleyhine fiyat ayrımcılığı yaptığı iddiası.**

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvurularda özetle;

- Emek Ecza Deposu'nun 35 yıldır ilaçların serbest eczanelere ve hastane eczanelerine satışı ve sevkiyatı alanında faaliyet gösterdiği,

- Abbott/Solvay'in diğer ecza depolarına ve ecza kooperatiflerine sağladığı iskonto, mal fazlası, çıkışa prim, dönemsel prim gibi imkânları Emek Ecza Deposu'na sağlamadığı ve dolayısıyla diğer ecza depolarıyla anılan Depo arasında ayrımcılık yaptığı,

- İddia edilen ayrımcı uygulamanın diğer ecza depolarıyla Emek Ecza Deposu arasında %8'e varan maliyet farklılıklarına yol açtığı,

- Bu maliyet farklılıklarının Emek Ecza Deposu'nun mal tedarikinde sorunlara ve dolayısıyla finansal bir krize yol açtığı, bu finansal kriz neticesinde Depo'nun ticari faaliyetlerinin zorunlu olarak sona erdiği

belirtilmekte ve Solvay'in hâkim durumda bulunduğu ve bu hâkim durumunu kötüye kullandığı iddia edilerek, gereğinin yapılması istenmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 22.11.2010 tarih ve 8792 sayı ile giren başvurular üzerine hazırlanan 09.12.2010 tarih ve 2010-1-323/İİ-10-375.ÇÜ sayılı İlk İnceleme Raporu, 16.12.2010 tarih ve 10-78 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 14.1.2011 tarih ve 2010-1-323/ÖA-11-375.ÇÜ sayılı Öneri Raporu 17.01.2011 tarih ve REK.0.05.00.00-110/14 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-04 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; başvuru konusu iddiayı destekleyecek bulgulara rastlanmadığı, bu nedenle anılan teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına yer olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan Tespitler

I.1.1. Başvurunun Sahibiyle Yapılan Görüşme

Başvuru sahibi önaraştırma döneminde raportörlerle yaptığı görüşmede;

- Emek Ecza Deposu'nda Türkiye'de üretilen ve Türkiye'ye ithal olarak giren her türlü ilacın bulunduğu, yaklaşık 700-800 eczane ile çalışıldığı ve İstanbul'un her yerine servis yapıldığı,

- Şirketlerinin zaman içinde büyümesinin rakibi konumundaki Selçuk Ecza Deposu, Hedef Ecza Deposu, Nevzat Ecza Deposu, Galenos Ecza Deposu, Dilek Ecza Deposu gibi teşebbüsleri rahatsız ettiği ve bu depoların ödeme gücü içindeki eczaneleri Emek Ecza Deposu'na yönlendirdiği, daha sonra Emek Ecza Deposu'nun eczanelere verdikleri ilaçlara da alacakları karşılığında bu depolar tarafından el konulduğu ve böylece şikâyetçinin eczanelerde karşılıksız alacaklarının oluştuğu,

- Ayrıca zamanla sağlayıcılardan bu depolarla eşit koşullarla mal alamadıkları ve tedarik koşulları arasındaki farkın yıllar itibarıyla giderek büyüdüğü,

- Her ne kadar Abbott/Solvay'in Emek Ecza Deposu'nun alımları içindeki payı yaklaşık %3-5 olsa da, Abbott/Solvay ürünlerinin depoda bulunmamasının deponun eczane satışlarını olumsuz etkileyeceği,

- Abbott/Solvay dışındaki diğer sağlayıcıların da benzer biçimde davranmasının ve Emek Ecza Deposu'na büyük depolara sunduklarından daha kötü satış koşulları uygulamasının Depo'yu ticarete geri bıraktığı ve finansal problemler yaşamasına neden olduğu,

- Bu süreç neticesinde 2009 yılının Mayıs ayında Emek Ecza Deposu'nun faaliyetine son verdiği

hususlarını belirtmiştir.

I.1.2. Abbott/Solvay Hakkında Genel Bilgi

Daha önce Solvay SA bünyesinde bulunan ve ham madde ve mamul ilaç ürünlerinin ithali ile anılan teşebbüsün ürünlerinin pazarlanması, tanıtılması ve satılması işleriyle iştigal etmekte olan Solvay, Solvay SA'nın ilaç ve tanı (diagnostik) işlerinin Abbott Laboratories tarafından devralınması işlemi çerçevesinde, 2009 yılında, Abbott'un kontrolüne geçmiştir¹. Hâlihazırda Şirket hisselerinin neredeyse tamamı Abbott Investments Luxemburg Sarl'a aittir. Bu devralma işleminden sonra şirketin adı, Abbott İlaç ve Ecza Tic. Ltd. Şti. (Abbott) olarak değiştirilmiştir. Birleşme işlemlerinin 2011 yılının Ocak ayının sonunda tamamlanmasının öngörüldüğü belirtilmiştir.

¹ Söz konusu devralma işlemine Rekabet Kurulunun 25.11.2009 tarihli ve 09-57/1351-346 sayılı kararıyla izin verilmiştir.

11-04/61-24

90 Şirketin faaliyet alanı, kuruluş sözleşmesinde, "İnsan sağlığının korunması, gelişmesi ve yeniden sağlanması ile tedavi ve bakımı için doğrudan ya da dolaylı olarak gerekli her türlü ham, yarı ve tam mamul ve etken maddelerle ürünlerin araç, gereç, teçhizat ve ilgili bakanlıkça uygun görülerek ruhsata bağlanan insan sağlığının koruma ve tedavisi ile ilgili diğer her türlü madde, ürün ve ilaçlar ile şirket ortaklarının faaliyet alanına giren aynı hususlarla ilgili diğer ürün, ilaç, araç, gereç ve teçhizatının ithalatı, ihracatı, ticareti, toptan alım ve satımı, pazarlanması ile ecza deposu, mümessil depo olarak faaliyette bulunulması, bu depoların mevzuat çerçevesinde açılması, bu ürünlerin toptan satışı, ilaçların tanıtımı, marketing hizmetlerinin yapılması, konusu içinde acentelik ve mümessillik açılması, verilmesi ile yukarıda belirtilen hususlarla ilgili tüm hizmetlerin yerine getirilmesi" olarak belirtilmiştir.

Şirketin hâlihazırda Türkiye pazarında bulunan ilaçlarının listesine aşağıda yer verilmektedir:

- Betaserc 8 mg 30 Tablet
- Betaserc 16 mg 30 Tablet
- 100 - Duphalac 670 mg 250 ml Solüsyon
- Duphaston 10 mg 20 Tablet
- Duspatalin 100 mg 50 Draje
- Faverin 100 mg 30 Tablet
- Teveten 600 mg Tablet
- Physiotens 0.2 mg 28 Film Tablet
- Physiotens 0.4 mg 28 Film Tablet
- Lipanthyl 200 mg
- Lipanthyl 267 mg
- Eneas 10/20 mg 30 Tablet
- 110 - Secalip 250 mg 20 Kapsül

I.1.3. Solvay/Abbott'un Depolara Satış Koşulları

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, Abbott/Solvay'in ecza depolarıyla çalışma biçimi ve satış koşullarına ilişkin uygulama şu şekilde özetlenebilir: Abbott/Solvay eczanelere satış yapan tüm ecza depolarıyla kendisinin belirlediği genel satış koşulları çerçevesinde çalışmaktadır. Bu çerçevede Abbott/Solvay'in genel satış koşulları, şirketin müşteri ilişkileri müdürü tarafından, depoların merkezi satın alma birimlerine örneğine ekte yer verilen ve ilaçların firma satış fiyatını, depo satış fiyatını, KDV dâhil perakende satış fiyatını, kurum iskontosunu, ticari iskontosunu ve vadesini içeren tablo ile yazılı olarak ve/veya elektronik posta yoluyla duyurulmaktadır. Ürünlerin fiyatları, ürünlere uygulanan kurum iskentoları ve vade koşulları değiştiğinde bu değişiklikler de depolara ekte örneği yer alan yazı ile bildirilmektedir. Ayrıca şirketin zaman zaman yaptığı kampanyalar da yine yazılı olarak ecza depolarına duyurulmaktadır.

Abbott/Solvay'den alınan bilgilere göre, Şirket tarafından 2002 yılından bugüne kadar hiçbir depoya/müşteriye özel iskonto oranı uygulaması yapılmamıştır. Bunun tek istisnası ise 2008 yılı sonuna kadar Hedef ve Selçuk Ecza Depolarına 3 aylık dönemler itibarıyla uygulanan ve 2008 yılı sonu itibarıyla sona erdirilen %... oranındaki ciro primi olarak bildirilmiştir. Ayrıca bayram ve resmi tatil dönemlerinde tüm depolara ilave vade uygulaması yapıldığı bilgisi edinilmiştir.

Abbott/Solvay'in 2007-2009 yıllarında bazı depolara yaptığı satış miktarlarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo: Abbott/Solvay'in Depolara Satışları

Depo	2007		2008		2009	
	Kutu	TL	Kutu	TL	Kutu	TL
Dilek	...	...	...	...	...	...
Emek	...	...	...	...	...	...
Galenos	...	...	...	...	...	...
Hedef	...	...	...	...	...	...
Nevzat	...	...	...	...	...	...
Selçuk	...	...	...	...	...	...

I.2. Değerlendirme

4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrasında, "*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmü yer almaktadır.

140 Kanun'un 6. maddesinin ihlalden bahsedebilmek için; incelemeye konu olan davranışı gerçekleştiren teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda olması ve söz konusu davranışın kötüye kullanma niteliğinde olması gerekmektedir.

Başvuru sahibi Emek Ecza Deposu, Abbott/Solvay'in diğer ecza depolarıyla Emek Ecza Deposu arasında kendisi aleyhine fiyat ayrımcılığı yaptığı iddiasını ileri sürmektedir.

4054 sayılı Kanun'da "kötüye kullanma" tanımı yapılmamış, ancak Kanun'un 6. maddesinin ikinci fıkrasında kötüye kullanma halleri tahdidi olmayan bir biçimde sayılmıştır. Bu örnek kötüye kullanma hallerinden biri de (b) bendinde yer alan "*Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması*"dır.

150 Yukarıda alıntılanan bendin lafzından da anlaşılacağı üzere, hâkim durumdaki teşebbüs tarafından gerçekleştirilen ayrımcı bir davranışın Kanun'un 6. maddesi anlamında bir kötüye kullanma sayılabilmesi için davranışın yöneldiği teşebbüslerin eşit durumda olmaları, bu teşebbüsler bakımından aynı ve eşit haklar, yükümlülükler ve edimlerin söz konusu olması ve bunlar için farklı şartlar ileri sürülüyor olması bir arada aranmaktadır.

160 Ayrımcı davranışın yöneltildiği teşebbüslerin eşit durumda olup olmadıkları ve dolayısıyla bu teşebbüsler bakımından söz konusu olan hak, yükümlülük ve edimlerin aynı olup olmadığı değerlendirilirken göz önünde bulundurulması gereken en önemli unsurlardan biri bu teşebbüsler tarafından yapılan alım miktarıdır. Mevcut dosya bakımından da Emek Ecza Deposu ile başvuru kapsamında adları zikredilen diğer depoların 2007, 2008 ve 2009 yıllarında Abbott/Solvay'den yapmış oldukları alım miktarlarının kıyaslanması gerekmektedir. Tablo'da gösterildiği üzere Emek Ecza Deposu'nun bu yıllardaki alım miktarları kendisine alım miktarı olarak en yakın depo olan Dilek Ecza Deposu'nun dahi yaklaşık yarısı kadardır. Dolayısıyla bu depolar bakımından eşit işlemlerden bahsetmek mümkün değildir.

Kaldı ki, dosya mevcudu bilgiler değerlendirildiğinde, Abbott/Solvay'in eczanelere satış yapan tüm depolar bakımından geçerli olan genel satış koşulları uyguladığı, zaman zaman

11-04/61-24

170 uygulanan kampanyalardan tüm depoların yararlandırıldığı, Hedef ve Selçuk Ecza Depolarına uygulanan ciro primi dışında hiçbir depoya özel iskonto oranı ve vade uygulaması yapılmadığı anlaşılmıştır. Hedef ve Selçuk Ecza Depoları'nın Tablo'da yer verilen 2007 ve 2008 yıllarındaki alımlarına bakıldığında Emek Ecza Deposu'nun alımlarının yaklaşık 30 katı büyüklüğünde alım gerçekleştirdikleri, dolayısıyla bu depolara yapılan ciro primi uygulamasının ticari hayatın koşulları ve sektörün işleyişi göz önünde bulundurulduğunda makul karşılanabileceği anlaşılmıştır.

Yapılan bu değerlendirmeler çerçevesinde Abbott/Solvay'in ecza depolarına yönelik olarak kötüye kullanma niteliğinde bir davranışta bulunmadığı, dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler çerçevesinde, Kanun'un 6. maddesinin ihlalden söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

180 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.